

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्ताः

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

■ पृष्ठ- 4 ■ वर्ष- चतुर्थ ■ अंक- 1

Email-himsanskrit@gmail.com

Gobind Sagar Lake :
गोविन्दसागरसरोवरे
जलक्रीडाक्रियाः आरम्भाः,
मुख्यमन्त्रिणा शुभारम्भः कृतः

हिमसंस्कृतवार्ताः - बिलासपुरम्।

मुख्यमंत्री सुखविंदरसिंहसुक्खुः बिलासपुरे गोविन्दसागरसरोवरे जलक्रीडागतिविधीनाम् उद्घाटनम् अकरोत्। अत्र क्रूज्, शिकारा राइड्, हाउसबोट्, हाई-टेक् मोटरबोट्, जेट् स्की, वाटर स्कूटर इत्यादीनां क्रियाकलापानाम् आरम्भः कृतः, येन क्षेत्रे पर्यटनक्रियाकलापानाम् नूतनाः आयामाः प्राप्यन्ते अस्मिन् अवसरे सः अवदत् यत् पर्यटनस्य प्रवर्धनेन सह एतेषु कार्येषु स्थानीययुवकानां कृते जीविकायाः, उद्योगस्य च अवसराः अपि प्राप्यन्ते। पर्यटनस्य सङ्गमेन एषः नूतनः उपक्रमः स्थानीयव्यापारिभ्यः विशेषतः महिलाभ्यः लघु-उद्यमिभ्यः च स्थानीयोत्पादानाम् प्रदर्शनाय विक्रयाय च नूतनं विपणीं प्रदास्यति, येन तेषां अर्थव्यवस्था सुदृढा भविष्यति।

बिलासपुरं पर्यटनस्थलरूपेण प्रचारयितुं मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् धार्मिकं, ग्रामीणं, पारिस्थितिकीपर्यटनं च प्रोत्साह्य जल-आधारित-क्रियाकलापं च केरल-गोवा-पञ्जाब-आकर्षकपर्यटन-स्थलरूपेण बिलासपुरस्य विकासः क्रियते। राज्यसर्वकारः अस्य मण्डलस्य प्राकृतिकसौन्दर्यं, सांस्कृतिकधरोहरं, साहसिकक्रियाकलापं च प्रवर्धयति, यस्य फलस्वरूपं बिलासपुरं राज्यस्य

काङ्गडा प्रशासनस्य एवं सर्वकारस्य प्रयासः
सर्वेषां हृदयं जेतुं, कर्मशीलानां महिलानां चिन्ता समाप्यते

काङ्गडावृत्तिः। काङ्गडा जनपदस्य धर्मशालानगरे प्रशासनस्य एकः उत्तमः प्रयासः कृतः, येन कर्मशीलानां महिलाभ्यः महती सुविधा भविष्यति। अस्य प्रयासस्य प्रशंसा प्रदेशे सर्वत्र क्रियते। धर्मशालायाम् काङ्गडायाः प्रशासनस्य तादृशः प्रयासः कृतः, यः सर्वत्र चर्चयाम् अस्ति। कर्मशीलानां महिलाभ्यः एषा सकारात्मकदृष्टिः भविष्ये तासां कृते महती सुविधा भविष्यति। वस्तुतः हिमाचलस्कूलशिक्षापरिषदः धर्मशालायाः परिसरे शिशु परिचर्या केन्द्रस्य उद्घाटनं अभवत्। अस्य उद्घाटने अवसरः उपायुक्तः हेमराज बैरवः अवदत् यत् शिशु परिचर्याकेन्द्रस्य उद्घाटनेन स्कूलशिक्षापरिषत्कर्मकर्तृभ्यः स्वशिशूनां उत्तमं संरक्षणं लभते। अत्र परिचर्या कर्त्र्यः प्रशिक्षणं प्राप्यन्ति। अस्मिन् केन्द्रे शिशूनां संरक्षणाय प्रशिक्षिताः स्थापिता भविष्यन्ति। सः अवदत् यत् काङ्गडा जनपदे कर्मशीलानां महिलानां श्रमिकानां च शिशूनां योग्यं संरक्षणं सुनिश्चितं पालनाकेन्द्राणां निर्माणस्य योजनां क्रियते, एवं कर्मशीलानां श्रमिकमहिलानां च असुविधा न भविष्यति तथा शिशूनां समुचितं संरक्षणं सुनिश्चितं भविष्यति। जनपदस्य प्रत्येकं पात्रं शिशुं महिलां च योजनाभिः लाभान्वितुं जनपदप्रशासनः सर्व सहयोगं प्रतिज्ञातवान् अस्ति।

काङ्गडाजनपदे महिला-बालविकासविभागे सम्बद्धाः योजनाः सुविधाः च विस्तारं प्राप्नुवन्ति इति विभागः प्रयासं कुर्वन्ति।

ग्रामीणप्रदेशेषु अपि सुविधा आरप्स्यते।

ग्रामीणप्रदेशेषु षट्संवत्सरात् न्यूनायुः शिशूनां विकासे संरक्षणे च आङ्गनवाडीकेन्द्राणां महत्त्वपूर्णं स्थानं अस्ति। आङ्गनवाडीकेन्द्राणां सञ्चालनं मध्याह्नपर्यन्तं भवति, तेन कर्मशीलानां महिलानां श्रमिकानां च शिशूनां संरक्षणं तस्मिन् समये पश्चात् कोऽपि न भवति। सः विभागं निर्देशितवान् यत् कर्मशीलानां श्रमिकानां च शिशूनां कृते तस्मिन् समये पश्चात् अपि पालनाकेन्द्रं स्यादिति योजना भवेत्। तत्रैव स्कूलशिक्षापरिषत्कर्मचारीमहासंघस्य अध्यक्षः सुनीलः शर्माः केरकेन्द्रस्य तथा आईटीकेन्द्रस्य उद्घाटनपरम् अभिनन्दनं कृतवान्।

प्रमुखावार्ताः

1-:राष्ट्रपतिभवनेकलाकाराणाम् एकः समूहः राष्ट्रपति द्वीपदी मुर्मू इत्यनया सह मिलितवान्। राष्ट्रपतिः एतेषां कलाकाराणां कलाप्रदर्शनस्य अपि दर्शनं कृतवती। कलाकृतीनां प्रशंसां कुर्वन्ती राष्ट्रपतिः अवदत् यत् मनुष्यस्य प्रकृतेः च शाश्वतः सम्बन्धः कलाकृतिषु प्रतिबिम्बितः अस्ति।

नवदेहल्यां द्विदिवसीयस्य सेनासम्मेलनस्य द्वितीयचरणस्य समापनम् अभवत्। सम्मेलने भारतीयसेनायाः वरिष्ठाधिकारिणः सीमायाः अन्तस्थस्य च सुरक्षादिषु महत्त्वपूर्णविषयेषु विचारं कृतवन्तः।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी पूर्वहॉकीक्रीडिकां रानीरामपालं प्रति पत्रं लिखित्वा तस्याः निवृत्त्या क्रीडाप्रेमिणः निराशाः अभवन् इति उक्तवान्। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् रानीरामपालः देशस्य सर्वाधिकसु सम्मानितक्रीडिकासु अन्यतमा अस्ति।

श्रीलङ्कादेशस्य कोलम्बोनगरे भारतस्य उच्चायुक्तः संतोष झा सरदार वल्लभभाई पटेलस्य १५० तमस्य जन्मदिवसस्य छायाचित्रप्रदर्शनस्य उद्घाटनं कृतवान्।

पर्यटनमानचित्रे स्वस्य कृते विशेषपरिचयं निर्माति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारस्य बहु-आयामी प्रयत्नस्य फलस्वरूपं क्षेत्रे पर्यटकानां संख्या वर्धते येन क्षेत्रस्य आर्थिकविकासः भविष्यति।

मुख्यमन्त्री अवदत् यत् कोल- बांधजलाशये कूज-शिकारा-सम्बद्धानि कार्याणि आरभ्य निविदा-प्रक्रियाम् आरभ्य बिलासपुर-जिल्ला-प्रशासनाय निर्देशः दत्तः अस्ति। अस्याः महत्त्वाकांक्षिणः परियोजनायाः अन्तर्गतं बिलासपुरमण्डलस्य हरनोडातः शिमलामण्डलस्य तत्तापानीपर्यन्तं ३० किलोमीटर् यावत् दृश्यमानं कूजमार्गं विकसितं भविष्यति। अयं जलमार्गः पर्यटकानां कृते अविस्मरणीयं यात्रानुभवं प्रदास्यति। पर्यटकाः कोल-जलबन्धद्वारा शिमला-नगरं प्रति स्मरणीयं कूज-यात्रायाः आनन्दं लब्धुं शक्नुवन्ति। राज्ये नूतनानां पर्यटनक्रियाकलापानाम् प्रचारार्थं मुख्यमन्त्री जेट्स्की-यानेन रोमाञ्चकारी यात्रां, कूज-यात्रां च आनन्दितवान्। मुख्यमन्त्री हिमाचलं देशस्य प्रियगन्तव्यस्थानत्वेन विकासाय साहसिकक्रियाकलापानाम् प्रचारं कुर्वन् अस्ति। पत्रकारैः सह अनौपचारिकरूपेण वार्तालापं कुर्वन् मुख्यमन्त्री पर्यटनक्रियाकलापानाम् प्रचारार्थं राज्यसर्वकारः निरन्तरं प्रयत्नाः कुर्वन् अस्ति इति अवदत्। एतेषां प्रयत्नानाम् फलस्वरूपं वर्तमानसर्वकारस्य द्विवर्षीयकार्यकालस्य समाप्तेः पूर्वमपि बिलासपुरे कूज-आदि-जलक्रीडा-सम्बद्धानि नूतनानि कार्याणि आरब्धानि सन्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारः मुख्यतया पर्यटनक्षेत्रस्य विकासं कुर्वन् अस्ति तथा च हरित-उद्योगानाम् उन्नयनार्थं अस्मिन् क्षेत्रे निवेशं आकर्षयितुं च प्रयत्नाः क्रियन्ते।

HPCM : केन्द्रसर्वकारः उपहारं न दत्तवान्, यद्भनं प्राप्तं तदस्माकं अधिकारः मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ताः - धर्मशाला। केन्द्रसर्वकारेण किमपि उपहारं न दत्तम्, अस्माभिः यत् धनं प्राप्तं तत् अस्माकं अधिकारः अस्ति। केन्द्रसर्वकारेण आपदः धनं न दत्तम्। एनपीएस-इत्यस्य (नवीन पेन्शन योजना) १२०० कोटिरूप्यकाणां केन्द्रसर्वकारेण दमनं कृतम् अस्ति। राज्यसर्वकारः स्वधनेन, साधनेन च चालयति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः मंगलवासरे धर्मशालानगरस्य परिधिगृहे पत्रकारैः सह वार्तालापं कुर्वन् एतत् अवदत्। सः अवदत् यत् बोर्डः निगमः च द्वौ अपि भिन्नौ स्तः। १२०० कोटिरूप्यकाणि कर्मचारिणां अधिकारिणां च वेतनम् अस्ति। ८०० कोटिरूप्यकाणां वृत्तिः क्रियते। राज्यस्य १.७० लक्षं कर्मचारिभ्यः प्रायः द्विसहस्रकोटिरूप्यकाणि प्रदत्तानि सन्ति। अस्मिन् धने अस्माकं कोषः आरबीआइ-सङ्घटनेन सह सम्बद्धः अस्ति। अस्मिन् सार्धसप्तप्रतिशतं व्याजं गृह्यते। अस्यां राशौ वयं ३.५ कोटिरूप्यकाणि पेन्शनरूपेण व्याजं दद्मः। राज्यसर्वकारेण आर्थिकानुशासनं आनेतुं प्रयत्नः कृतः। ५ दिनाङ्के वेतनं ९ दिनाङ्के च पेन्शनं दास्यति इति सर्वकारेण उक्तम् आसीत्। देशस्य सर्वेभ्यः नेतारः अस्य विषये चर्चा कृतवन्तः तथा च भाजपा अध्यक्षः जे.पी.नड्डा अपि अत्र आगत्य अस्मिन् विषये वक्तव्यं दत्तवान्। परन्तु यदि नड्डा आरबीआइ-वित्तविभागं च अस्माकं कोषस्य स्थितिं पृष्टवान् स्यात् तर्हि श्रेयस्करं स्यात्। सः पुनः पुनः अवदत् - वर्षद्वयानन्तरं हिमाचलं स्वावलम्बनं भविष्यति तथा च २०३२ तमे वर्षे हिमाचलप्रदेशः देशस्य सर्वाधिकसमुद्धं सम्पन्नं च राज्यं भविष्यति। स्वास्थ्यं शिक्षा च उभयम् अपि सर्वकारस्य प्राथमिकता अस्ति। शिक्षा-आरोग्यक्षेत्रेषु धनस्य अभावः नास्ति। परन्तु एतयोः क्षेत्रयोः गुणवत्ता भवितुमर्हति, अस्मिन् विषये कार्यं क्रियते।

विद्युत् बोर्डस्य कृते सशक्तः निर्णयः क्रियन्ते, कर्मचारिणां हितस्य अवहेलना न भविष्यति

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विद्युत्मण्डलस्य कर्मचारिणः अस्माकं परिवारस्य सदस्याः सन्ति। तेषां विषयः अपि अवगन्तुं भविष्यति। गतपञ्चवर्षेषु यत्र उन्नयनं भवितुम् अर्हन्ति स्म, तत्र ते कर्तुं न शक्तवन्तः। विद्युत्मण्डलस्य चालने किमपि समस्या भविष्यति इति एतादृशी स्थितिः न उत्पद्यते। वयं अल्पमूल्येन विद्युत् क्रीत्वा महता मूल्येन विक्रयणं कुर्मः, तस्य युक्तिकरणस्य आवश्यकता अस्ति। विद्युत्मण्डलं सशक्तं कर्तव्यम् अस्ति। परन्तु कर्मचारिणां रुचिः उपेक्षिता न भविष्यति। कर्मचारिणां उपद्रवस्य अभिप्रायः नास्ति। कर्मचारीसङ्घेन सह वार्तालापं कृत्वा तेभ्यः परामर्शः याचितः भविष्यति। २२०० कोटिरूप्यकाणां अनुदान-सहायता दीयते।

जम्मू-कश्मीरस्य अखनूरक्षेत्रे सुरक्षाबलेन त्रयः आतङ्कवादिनः मारिताः।

हिमाचलप्रदेशस्य गोविन्द-सागरसरोवरे जलक्रीडाक्रियाः मुख्यमन्त्रिणा शुभारम्भः कृतः। मुख्यमंत्री सुखविन्दर सिंह सुक्खुः उक्तवान् यत् अनेन पर्यटनक्षेत्रे नूतनाः आयामाः स्थापिताः भविष्यन्ति।

दक्षिण अफ्रीका तथा बांग्लादेशयोः मध्ये द्वयोः टैस्ट प्रतिस्पर्धयोः श्रृंखलायां द्वितीय स्पर्धायां प्रथमे दिवसे दक्षिण अफ्रीका देशः प्रथम पाल्यां 2 स्तोभ हानौ 307 धावनांकान् अर्जितवान्।

धारावाहिकं

गीताप्रश्नोत्तरम् - ७९

अर्जुनः - परमात्मनि अनेन शरणेन किं भवेत् भगवन् ?
श्रीकृष्णः - अर्जुन ! ये मनुष्याः परमात्मनि शरणापन्नाः भवन्ति, ते मानमोहरहिताः भवन्ति इति विद्धि। कारणम् अनासक्तेषु तेषु ममत्वादिदोषाः न तिष्ठन्ति। ते सम्पूर्णतया कामनारहिताः भवन्ति। सुखदुःखरूपद्वन्द्वैः रहिताः सन्तः अविनाशिपदं प्राप्नुवन्ति।
अर्जुनः - हे प्रभो ! तद् अविनाशि पदं कीदृशं भवति ?
श्रीकृष्णः - सूर्यः, चन्द्रः, अग्निः इत्यादयः ज्योतिष्मन्तः प्रकाशकाः यत्र प्रकाशयितुम् अक्षमाः, यत्र गत्वा मनुष्याः पुनः संसारे न प्रत्यागच्छेयुः, तद् अविनाशि पदमेव मदीयं धामास्ति।
अर्जुनः - भगवन् ! ततः

HPCM : मुख्यमंत्री राज्यस्य प्रथमस्य डिजिटलपुस्तकालयस्य उद्घाटनं कृतवान्,

हिमसंस्कृतवार्ताः - बिलासपुरम्। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः बिलासपुरे राज्यस्य प्रथमस्य डिजिटलपुस्तकालयस्य उद्घाटनं कृतवान्। अयं पुस्तकालयः विविधसुविधाभिः सुसज्जितः अस्ति, तत्र ४० जनानां कृते आसनव्यवस्था अस्ति। अस्मिन् अवसरे सः अवदत् यत् डिजिटलपुस्तकालये प्रायः २५०० विभिन्नप्रकारस्य पुस्तकानि उपलभ्यन्ते, यस्मिन् एनसीईआरटी, सीबीएसई च प्रथमकक्षातः १२ कक्षापर्यन्तं पुस्तकानि आफलाइनमाध्यमेन समाविष्टानि सन्ति। तदतिरिक्तं पाठकानां कृते डिजिटलपुस्तकालये महाविद्यालयस्य पाठ्यक्रमाः, प्रतियोगितापरीक्षाः, विविधानि शैक्षिकपुस्तकानि च उपलभ्यन्ते। सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् 'डिजिटलपुस्तकालयः पाठकानां कृते टचस्क्रीन्-उपकरणैः, सोशल-मीडिया-मञ्चैः च निःशुल्कं पठनसामग्री प्रदास्यति।' एतत् पुस्तकालयं आरएफआईडी-प्रौद्योगिक्याः उपयोगेन स्मार्ट-प्रबन्धन-प्रणाल्या सह सुव्यवस्थितम् अस्ति। पाठकानां सुविधायै तेभ्यः परिचयपत्राणि निर्गतानि भविष्यन्ति, येषाम् अन्वीक्षणं कृत्वा पुस्तकालये प्रवेशः करणीयः भविष्यति। विद्यार्थीनां कृते जिलापुस्तकालये बृहद् अध्ययनकक्षः, उपयुक्तोपकरणानि आवश्यकताः सुविधाः च उपलब्धाः कालियाः। सुरक्षाकारणात् पुस्तकालये सीसीटीवी-प्रणाली स्थापिता अस्ति। मुख्यमन्त्री डिजिटलपुस्तकालये छात्रैः सह संवादं कृतवान्। अस्मिन् अवसरे छात्राः डिजिटलप्रौद्योगिक्याः एकीकरणं कृत्वा उत्तमनागरिकसुविधाप्रदानाय प्रौद्योगिक्याः उपयोगं कृत्वा राज्यसर्वकारस्य आभारं प्रकटितवन्तः।

India Post : डाकविभागेन गेयटीप्रेक्षागृहे आयोजितः जीविकामेला, प्रधानमंत्री आभासीयमाध्यमेन सम्बोधितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। राजधान्याः ऐतिहासिकस्य गेयटी-प्रेक्षागृहे मंगलवासरे डाकविभागेन आयोजिते जीविकामेलापके ३६० युवभ्यः नियुक्तिपत्राणि दत्तानि। अस्मिन्नवसरे केन्द्रीयः कृषिः तथा कृषककल्याण राज्यमन्त्री रामनाथठाकुरः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः आसीत्। सः राज्यस्य सर्वेभ्यः ३६० युवभ्यः नियुक्तिपत्राणि वितरितवान्। उल्लेखनीयं यत् मंगलवासरे देशे सर्वत्र ४० स्थानेषु एतादृशाः रोजगारमेलाः आयोजिताः आसन्। अस्मिन् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी विभिन्नकेन्द्रीयविभागेषु ५१,००० तः अधिकान् नवनियुक्तान् युनः आभासीयमाध्यमेन सम्बोधित्वा तान् प्रोत्साहितवान्। आईजीओटीकर्मयोगी पटले (IGOTkarmayogi Portal) 1400 तः अधिकाः ई-शिक्षणपाठ्यक्रमाः उपलभ्यन्ते ये नवीननियुक्तीनां भूमिकां प्रभावीरूपेण कर्तुं आवश्यककौशलेन सुसज्जिताः भविष्यन्ति तथा च विकसितभारतस्य निर्माणार्थं कार्यं करिष्यन्ति। अस्मिन्नवसरे डाकसेवानिदेशकः बिशनसिंहः, राज्यसभासदस्यः सिकंदरकुमारः, एसएलबीसी प्रभारी पंकजः शर्मा, एसजेवीएनएल डीजीएम अंशु शर्मा उपस्थिता अभवन्।

विदेशमन्त्री डा. जयशंकरः नवदिल्लीनगरे सेनासेनापतिसम्मेलनं सम्बोधितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। नवदिल्लीनगरे सेनासेनापतिसम्मेलनं विदेशमन्त्री डॉ. एस.जयशंकरः सम्बोधितवान्। सम्मेलने डॉ. जयशंकरः वर्तमानभूराजनीतेः जटिलताः, तस्याः समस्याः, सम्भावनाः, अवसराः चेत्यादिषु विषयेषु चर्चा कृतवान्। अस्मिन् समये श्री जयशंकरः आग्रहं कृतवान् यत् राष्ट्रियसुरक्षां प्रभावीरूपेण प्रवर्तयितुं 'समग्रसर्वकारस्य' दृष्टिकोणस्य आवश्यकता वर्तते।

प्रत्यागम्य पुनः संसारे कथं वा ते नागच्छन्ति ?

श्रीकृष्णः - हे भारत ! अस्मिन् संसारे अवस्थितः जीवभूतः अयम् आत्मा अनादिकालतः ममैव अंशः वर्तते। तस्मात् मां प्राप्य सः पुनः संसारे नागच्छति। परन्तु अस्य भ्रमः यत् प्रकृत्याः कार्याणि, मनः, इन्द्रियाणि च सः स्वकीयानि मन्यते।

अर्जुनः - यद्यपि इन्द्रियादीनि सः स्वकीयानि एव मन्यतां नाम, तथापि तेन ममत्वेन किं स्याद् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - पश्य अर्जुन ! यथा वायुः गन्धस्थानात् गन्धं गृहीत्वा नयति, तद्वत् इन्द्रियाणां स्वामी अयं जीवात्मा अपि यत् शरीरं त्यजति, तस्मात् मनसा सह इन्द्रियाणि गृहीत्वा अन्यत् शरीरं प्रविशति, अर्थात् जन्ममरणसृष्टिम् अधिगच्छति।

अर्जुनः - तत्प्राप्य तत्र सः किं कुर्यात् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - तत्र चेत् सः मनः अवलम्ब्य श्रोत्रं त्वक् नेत्रं रसना नासिका चेति पञ्चेन्द्रियैः शब्द-स्पर्श-रूप-रस-गन्धान् एतान् विषयान् सरागं सेवेत।

अर्जुनः - रागपूर्वकं, सुखासक्त्या वा अनेन विषयसेवनेन किं भवेद् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - हे भारत ! शरीरं त्यजन्, शरीरे तिष्ठन्, विषयान् भुञ्जानः च त्रिभिर्गुणैः युक्तः सन्नपि जीवात्मा स्वरूपेण निर्लिप्तोऽस्ति इत्येवं प्रकारेण रागपूर्वकं विषयाणां सेवितारः विमूढाः न जानन्ति, तत् तत्त्वेतारः हि जानन्तीति। (गीता - १५/५-१०)

(अनुवर्तिष्यते)

-- नारदोपाध्यायः।

राष्ट्रस्य प्रगतिः नागरिकानां स्वास्थ्ये निर्भरा भवति- प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् राष्ट्रस्य प्रगतिः नागरिकानां स्वास्थ्ये निर्भरा भवति, अतः एव सर्वकारः स्वास्थ्यसेवायाः आधारान् सुदृढां कुर्वन् अस्ति। सः अपि अवदत् यत् एतां पद्धतिं स्वीकृत्य केन्द्रसर्वकारेण स्वास्थ्यनीतेः पञ्चस्तम्भाः स्थापिताः, नागरिकानां स्वास्थ्याय प्राधान्यं दत्तम्। एतेषु स्वास्थ्ये अधिकं ध्यानं दातुं, समये-समये परीक्षणं कृत्वा समुचितौषधानां चिकित्सायाश्च व्यवस्थापनं, लघुनगरेषु ग्रामेषु च स्वास्थ्यसेवानां व्यवस्थापनं, स्वास्थ्यसेवाक्षेत्रे प्रौद्योगिक्याः विस्तारः इत्यादयः व्यवस्थाः सन्ति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यनेन धन्वन्तरीजयन्त्यावसरे किञ्च नवम-आयुर्वेददिवसस्य च अवसरे नवदिल्लीनगरे प्रायः १२ हजार ८५० कोटिरूप्यकाणां स्वास्थ्यक्षेत्रस्य अनेकपरियोजनानां उद्घाटनं कृत्वा शिलान्यासः कृतः। श्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् निर्धनानाम् उत्तमस्वास्थ्यसेवाप्रदानस्य उद्देश्येन सर्वकारेण आयुष्मानभारतयोजना आरब्धा। अस्य अन्तर्गतं निर्धनानाम् आरोग्यसम्बद्धव्ययस्य कृते सर्वकारः ५ लक्षरूप्यकाणि प्रदास्यति। प्रधानमन्त्रिणा आयुष्मानभारतप्रधानमन्त्रीजन आरोग्ययोजनायाः अन्तर्गतं ७० वर्षाणि अपि च ततः अधिकवयसः सर्वेषां वरिष्ठनागरिकाणां स्वास्थ्यकवरेज इत्यस्य विस्तारस्य आरम्भः अपि कृतः। अस्य कृते आयुष्मान वय वंदना काई इत्यस्य अन्तर्गतं सुविधा प्रदत्ता भविष्यति। चिकित्साव्ययस्य न्यूनीकरणस्य उद्देश्यं कृत्वा देशे सर्वत्र १४ सहस्राणि प्रधानमन्त्रिजनौषधिकेन्द्राणि उद्घाटितानि यत्र औषधेषु ८० प्रतिशतम् अपकर्षः दीयते।

" श्रीयोगी आदित्यनाथः उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री संस्कृताध्यापकानां रिक्तस्थानानि शीघ्रमेव पूरयिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: लखनऊ। उत्तरप्रदेशराज्यस्य मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथः संस्कृतविद्यालयेषु अध्यापकानां रिक्तस्थानानां पूर्तिं कर्तुम्, मानदेनानि शिक्षके नियुक्तुम् च घोषयामास। तेन ६९,१९५ संस्कृतविद्यार्थिभ्यः छात्रवृत्तिं प्रदातुं योजनायाः आरम्भः कृतः। वाराणस्यां सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालये आयोजिते समारोहे तेन राज्यस्य संस्कृतविद्यार्थिभ्यः छात्रवृत्तिप्रदानस्य योजनायाः शुभारम्भः कृतः। मंचे १२ संस्कृतविद्यार्थिभ्यः डेमो चेक दत्त्वा प्रदेशस्य ६९,१९५ संस्कृतविद्यार्थिभ्यः ५.८६ कोटि रूप्यकाणां छात्रवृत्तिप्रदानाय कार्यक्रमस्य शुभारम्भः कृतः। मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् पूर्वासु सरकारासु संस्कृतशिक्षायाः उपेक्षा कृता, गरीयसेभ्यः छात्रेभ्यः सहायतायाः अभावोऽपि दृष्टः। गुरुकुलपद्धत्याः आवासीयसंस्कृतविद्यालयानां पुनर्स्थापनस्य च संकल्पः स्वीकृतः। गुरुकुलवत् विद्यार्थिनां कृते निःशुल्कछात्रालयं भोजनव्यवस्थां च कुर्वन्ति संस्थानानि मान्यतां प्राप्त्वा अनुदानेन सहायतुं सरकारेण निश्चितम्। तादृशेभ्यः संस्थेभ्यः योग्याचार्याणां नियुक्तेः स्वतन्त्रता अपि प्रदास्यते।

संस्कृतं विज्ञानस्य तान्त्रिकशिक्षायाः च भाषारूपेण प्रतिष्ठापनीयम्

मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् संस्कृतं न केवलं देववाणी अस्ति अपितु विज्ञानस्य अपि भाषा अस्ति। आधुनिकतान्त्रिकविषये, कम्प्यूटरसाइंस इत्यादिषु संस्कृतस्य उपयोगः सम्भवः। तेन उक्तं यत् संस्कृतस्य विशेषताः तां तान्त्रिकदृष्ट्या सुलभां सरलां च कुर्वन्ति। संस्कृतस्य संरक्षणाय नूतनप्रयासानां दिशा कार्यं क्रियते।

समस्तानां विद्यार्थिनां कृते उघाटितं बैंकसाखातम्

मुख्यमन्त्रिणा छात्रवृत्तियोजनायाः महत्त्वं दर्शयित्वा उक्तं यत् पूर्वं केवलं ३०० संस्कृतविद्यार्थिनः छात्रवृत्तिं प्राप्नुवन्ति स्म, आयुः सीमा च नियता आसीत्, किन्तु इदानीं सर्वेभ्यः विद्यार्थिभ्यः छात्रवृत्तिं प्रदातुम् सरकारेण निश्चयं कृतम्।